

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1**Άφιξη. Σεπτέμβριος 2022**

«Και ποιος είναι ο σκοπός της επίσκεψής σας, κύριε Χόλγκερ Ρούντι;»

Ο υπάλληλος στον έλεγχο των διαβατηρίων, ένας άντρας με βλέμμα κουρασμένο, με κοιτάζει αδιάφορα, καθώς ξύνεται στο μπράτσο, κάτω από το έμβλημα της Υπηρεσίας Τελωνείων και Προστασίας Συνόρων των ΗΠΑ.

«Κάνω έρευνα» απαντώ.

«Και τι είδους έρευνα;»

Έχω πετάξει από το Όσλο, μέσω Ρέικιαβικ, στη Μινεάπολη. Η διαφορά ώρας είναι επτά ώρες και το σώμα μου λέει πως έπρεπε να είχα πέσει για ύπνο εδώ και ώρα, οπότε, αντί ν' ακολουθήσω το ένστικτό μου, να απαντήσω «για φόνους» και να βρεθώ σε κάποιο ανακριτικό γραφείο, του λέω ότι γράφω για έναν αστυνομικό νορβηγικής καταγωγής.

«Δηλαδή είστε συγγραφέας;»

Ταριχευτής είμαι, θέλω να του πω. Βαλσαμωτής. Ότι έχω έρθει για να βρω το δέρμα με το οποίο θα ντύσω το σώμα, την ιστορία που έχω ήδη έτοιμη: Είναι μια εικόνα που με κατατρέπει τους τελευταίους μήνες, ένας τίτλος που έχω δώσει στον εαυτό μου. Αλλά, όπως είπα, είμαι κουρασμένος.

«Ναι» του λέω.

«Ενδιαφέρον. Παρεμπιπτόντως, έχω βαφτιστεί στη Νορβηγική Λουθηρανική Εκκλησία». Ο υπάλληλος χαμογελά και μου δίνει πίσω το νορβηγικό μου διαβατήριό. «Η Μινεσότα είναι γεμάτη από εμάς».

Στο ταξί καθ' οδόν, καταλαβαίνω αμέσως ότι η πόλη έχει αλλάξει. Νέοι δρόμοι και καινούργια κτίρια που δεν υπήρχαν πριν από οκτώ χρόνια, όταν είχα έρθει τελευταία φορά στη Μινεάπολη. Βλέπω τα κτίρια του κέντρου να υψώνονται μπροστά μας. Βγαίνουμε από τον αυτοκινητόδρομο και μπαίνουμε στο κέντρο. Ανάμεσα στους ουρανοξύστες βλέπω έναν γυάλινο κολοσσό που αντανακλά το απογευματινό φως.

«Τι είναι αυτό το γυάλινο πράγμα;» ρωτάω τον οδηγό.

«Εκείνο; Είναι το Στάδιο U.S. Bank. Εκεί παίζουν οι Βάικινγκς¹».

«Τι λες τώρα...»

«Σας αρέσει το αμερικανικό φούτμπολ;»

Ανασηκώνω τους ώμους. «Έχω δει τους Βάικινγκς να παίζουν. Στο παλιό στάδιο. Ίσως πρέπει να βρω κάνα εισιτήριο, ε;»

«Καλή τύχη».

«Τι καλή τύχη;»

Ο οδηγός, ένας μαύρος άντρας γύρω στα πενήντα, με κοιτάζει από τον καθρέφτη μέσα από ένα ζευγάρι αμυγδαλωτά γυαλιά.

¹ Minnesota Vikings: Ομάδα του αμερικανικού φούτμπολ. (Σ.τ.Μ.)

«Δύσκολο να βρει κανείς εισιτήριο. Χτες μου πρότειναν ένα, εντελώς μέτριο. Τριακόσια πενήντα δολάρια».

«Σοβαρά;»

«Σοβαρότατα. Κάποτε μπορούσες να πας στο γήπεδο με τον γιο σου. Τώρα και το γήπεδο έχει γίνει όπως οτιδήποτε άλλο σ' αυτή τη χώρα: μόνο για τους πλούσιους».

Κοιτάζω έξω απ' το παράθυρο. Όταν πηγαίναμε παλιά στις ΗΠΑ για να δούμε τον θείο και τη θεία, σπάνια κατεβαίναμε στο κέντρο. Κάναμε τα ψώνια μας στο μπακάλικο της γειτονιάς ή στο εμπορικό κέντρο Σαουθντέιλ. Τώρα με εντυπωσιάζει η ησυχία, το πόσο λίγοι άνθρωποι κυκλοφορούν στους δρόμους. Πριν από οκτώ χρόνια ο ξάδερφός μου με είχε πάει στην ταράτσα ενός εστιατορίου στη λεωφόρο Χένεπιν: Υπήρχε ζωή, φασαρία, κόσμος. Ιδίως στη λεωφόρο που διασχίζουμε τώρα, τη Νίκολετ Μολ.

«Καλά, πού είναι όλοι;» ρωτάω.

«Ο κόσμος, εννοείτε;»

«Ναι».

«Α, τα πράγματα άλλαξαν ύστερα απ' αυτό που έγινε».

Αυτό που έγινε. Για μένα, αυτό που έγινε είναι οι φόνοι πριν από έξι χρόνια. Για εκείνον και για την υπόλοιπη Μινεάπολη, η δολοφονία του Τζορτζ Φλόιντ πριν από δύο χρόνια. Στη διαδρομή απ' το αεροδρόμιο ως την πόλη περάσαμε από τρία γκράφιτι με τον μαύρο άντρα που δολοφονήθηκε από την αστυνομία της Μινεάπολης.

«Έχουν περάσει χρόνια» λέω.

«Εμείς δεν έχουμε την ίδια αίσθηση» λέει ο οδηγός. «Μερικοί νόμιζαν ότι όλο αυτό θα ένωνε τον κόσμο σ' αυτή την πόλη, ε; Όλοι μαζί ενάντια στους ρατσιστές μπάτσους. Αν με ρωτάτε όμως, η ιστορία αυτή τη διέλυσε την πόλη. Συνέπεσε και με την πανδημία κι έγινε αυτό που λέμε "η τέλεια καταιγίδα"...»

Σταματάμε μπροστά στο Χίλτον. Πληρώνω με μετρητά και αφήνω ένα καλό φιλοδώρημα. Πριν φύγει, του λέω πως χρειάζομαι κάποιον να με πηγαينوφέρει στην πόλη και τον ρωτάω αν ενδιαφέρεται. Διαπραγματευόμαστε μια ωριαία ταρίφα, συμφωνούμε ότι μπορώ να τον παίρνω τηλέφωνο όποτε θέλω και μου δίνει τον αριθμό του.

Στο ευρύχωρο λόμπι του ξενοδοχείου και στο εστιατόριο βλέπω ελάχιστους ανθρώπους. Ίσως η ρεσεψιονίστ μού χαμογελάει πίσω από τη μάσκα. Της δίνω το διαβατήριό μου και, όταν βλέπει ότι έχω κάνει κράτηση για πάνω από μία εβδομάδα, με ενημερώνει πως το δωμάτιο καθαρίζεται μόνο κάθε πέντε μέρες. Μου δίνει μια κάρτα για το δωμάτιο 2406, σχεδόν στον τελευταίο όροφο, όπως είχα ζητήσει.

«Α, γουστάρετε ρινορραγίες, ε;» μου λέει χαμογελώντας ένας άντρας με καουμπόικο καπέλο στο ασανσέρ όταν πατάω το κουμπί για τον 24ο όροφο. Το λέει μ' αυτό το χαλαρό, χιουμοριστικό και φιλικό ύφος που μόνο οι Αμερικανοί και οι πολύ βόρειοι Νορβηγοί μπορούν να πετύχουν, νομίζω. Προσπαθώ να σκεφτώ κάτι αντίστοιχα χαλαρό και πνευματώδες να του απαντήσω, αλλά είμαι από τον Νότο της Νορβηγίας. Αντ' αυτού, συγκεντρώνομαι στο να εξισορροπήσω την πίεση στα αυτιά μου.

Το κρεβάτι είναι μεγάλο και μαλακό και αποκοιμιέμαι αμέσως.

Όταν ξυπνάω, πρέπει να πάω τουαλέτα. Για να μην ξυπνήσω εντελώς, δεν ανάβω το φως και προσπαθώ να διακρίνω τη λεκάνη μες στο σκοτάδι. Πάω να καθίσω και παραλίγο να φάω τα μούτρα μου πριν ο πισινός μου προσγειωθεί στο πλαστικό κάθισμα. Είχα ξεχάσει ότι οι τουαλέτες στις ΗΠΑ είναι πιο χαμηλές απ' ό,τι στη Νορβηγία. Και θυμάμαι πώς αυτό με έκανε, όταν ήμουν παιδί, να πιστεύω ότι στην Αμερική αγαπούν περισσότερο τα παιδιά. Αυτό και όλα εκείνα τα τηλεοπτικά κανάλια με κινούμενα σχέδια και παιδικές σειρές, τα ράφια με τα πολύχρωμα γλυκίσματα στο Σαουθντέιλ και το λούνα παρκ Βάλεϊφερ, όπου ο θεός μου όλο και κάποιο καινούργιο παιχνίδι είχε να μας δείξει κάθε φορά που ερχόμασταν για καλοκαιρινές διακοπές. Θυμάμαι πώς πίστευα ότι ήταν μια υπέροχη παιδική χώρα. Εν ολίγοις: Τη λάτρευα την Αμερική. Και, παρόλο που με τον καιρό θα καταλάβαινα πως δεν ήταν τέλεια, ήξερα πως θα την αγαπώ για όλη μου τη ζωή.

Όταν ξυπνάω για δεύτερη φορά, είναι ακόμη σκοτάδι.

Σηκώνομαι, καλώ τον ταξιτζή και του ζητάω να με συναντήσει στη λεωφόρο Νίκολετ, στη γωνία με τη Νότια 10η οδό, και βγαίνω. Ο ουρανός έχει μόλις αρχίσει να γκριζάρει από τη μεριά της δίδυμης πόλης της Μινεάπολης, του Σεντ Πολ, από την άλλη πλευρά του Μισισσιπή. Στο πεζοδρόμιο προσπερνάω έναν άστεγο που κοιμάται με το σώμα του χωμένο στην πρόσοψη ενός ουρανοξύστη που φέρει το λογότυπο μιας από τις μεγάλες αμερικανικές τράπεζες, λες κι ελπίζει πως έτσι θα απορροφήσει λίγη ζέστη. Ένα περιπολικό είναι παρκαρισμένο στη λεωφόρο Νίκολετ. Τα ελαφρώς φιμέ τζάμια του δεν μου επιτρέπουν να δω αν υπάρχει κανείς μέσα. Ύστερα από κανένα τέταρτο το ταξί στρίβει και σταματάει μπροστά μου. Μπαίνω στο πίσω κάθισμα.

«Πρώτα πάμε στην Τζόρνταν».

Ο οδηγός με κοιτάζει απ' τον καθρέφτη.

«Την πόλη;»

«Όχι. Τη γειτονιά».

Τον βλέπω να διστάζει.

«Τρέχει κάτι;»

«Όχι, κύριε. Αλλά, αν πηγαίνετε για ν' αγοράσετε ναρκωτικά, καλύτερα να πάρετε άλλο ταξί».

«Δεν πάω γι' αυτό. Θέλω να δω τα *projects*, τις εργατικές κατοικίες».

«Στην Τζόρνταν; Δεν υπάρχουν πια, κύριε».

«Ναι, ε;»

«Γκρέμισαν και την τελευταία πριν από πέντ' έξι χρόνια».

«Τότε εκεί θα πάμε».

Γλιστράμε μέσα από μια πόλη που κοιμάται ακόμη. Πρέπει να προσέχει κανείς τις λεπτομέρειες για να καταλάβει πότε περνάει από εύπορη σε φτωχή γειτονιά: αν το γρασίδι μπροστά στα μικρά σπίτια είναι κουρεμένο, αν έχουν μαζέψει τα σκουπίδια, τι είδους αυτοκίνητα είναι παρκαρισμένα στον δρόμο.

Περνάμε μπροστά από ένα εικοσιτετράωρο βενζινάδικο Γουίνερ. Τέσσερα μαύρα αγόρια μάς παρακολουθούν.

«Εδώ αγοράζει κανείς ναρκωτικά, λοιπόν;» ρωτάω.

Ο οδηγός δεν απαντά. Μερικά τετράγωνα παρακάτω σταματά.

«Εδώ είμαστε» λέει. «Εδώ βρίσκονταν οι τελευταίες εργατικές πολυκατοικίες της Τζόρνταν».

Βλέπω μια πινακίδα που γράφει: *Απαγορεύονται τα όπλα πέραν αυτού του σημείου* και πίσω από την πινακίδα ένα χαμηλό, καινούργιο κτίριο. Ένα δημοτικό σχολείο. Στο μισοσκόταδο, δύο σκίουροι προχωρούν χοροπηδηχτά και νευρικά πάνω στο γρασίδι, με τις μεγάλες, σηκωμένες ουρές τους να κινούνται ξοπίσω τους με μια παράξενη χάρη.

Και ποιος είναι ο σκοπός της επίσκεψής σας, κύριε Χόλγκερ Ρούντι;

Ο σκοπός είναι να μπω στο μυαλό ενός δολοφόνου. Να ακολουθήσω τα ίχνη εκείνης της υπόθεσης του 2016. Θα γίνει βιβλίο, το δουλεύω εδώ και καιρό, με προσωρινό τίτλο *Ο εκδικητής της Μινεάπολης*. Φαντάζομαι πως ο εκδοτικός οίκος θα έχει τη δική του γνώμη για τον τίτλο, αλλά δεν θα ξέρει πώς να το πλασάρει. Το true crime –τα αληθινά εγκλήματα– αυτή τη στιγμή είναι ό,τι πιο χοτ στην αγορά του βιβλίου: Το κοινό δεν χορταίνει να διαβάσει ιστορίες με αιματηρά και, ει δυνατόν, θεαματικά εγκλήματα, ατμόσφαιρα μυστηρίου, ανατροπές, κακούς και καλούς και απ’ τις δύο πλευρές του νόμου κι ένα φινάλε που να χωράει αμφισβήτηση, ώστε να ευδοκιμούν οι πιο ευφάνταστες θεωρίες συνωμοσίας. Το δικό μου βιβλίο προσφέρει τα πάντα εκτός απ’ το τελευταίο. Οι απαντήσεις υφίστανται, η ενοχή είναι αδιαμφισβήτητη. Αυτό που απομένει είναι να καταλάβει κανείς πώς και γιατί έγινε ό,τι έγινε. Και, για να το καταφέρω αυτό, πρέπει να μπω όχι μόνο στο μυαλό του δολοφόνου αλλά και όλων των προσώπων αυτής της ιστορίας. Να αξιοποιήσω όσα ξέρω μαζί με λίγη απ’ τη φαντασία μου, για να δω τον κόσμο και τα μέρη όπου διαδραματίστηκαν όλα μέσα απ’ τα δικά τους μάτια. Να βρω το ανθρώπινο μέσα στο απάνθρωπο. Να αναγκάσω τον αναγνώστη –και τον εαυτό μου– να αναρωτηθεί: *Θα μπορούσα να είμαι εγώ στη θέση αυτή;*

Έχω υπολογίσει οκτώ μέρες γι’ αυτή την έρευνα πεδίου. Δεν είναι και πολύς καιρός, οπότε πρέπει να ξεκινήσω άμεσα. Και ξεκινώ μ’ εκείνον που βρισκόταν εδώ που είμαι τώρα εγώ μian αυγή, επίσης, πριν από έξι χρόνια.

Κλείνω τα μάτια και τις βλέπω: Οι πολυκατοικίες ξεπροβάλλουν απ’ το έδαφος, κρύβουν τον ουρανό. Εκεί, στον έκτο όροφο, είναι ένα ανοιχτό παράθυρο. Πετάω ως εκεί. Να με τώρα, είμαι αυτός. Κοιτάζω έξω. Τα βλέπω όλα. Το ύψος προσφέρει προοπτική.